

Medveten vs Medvetlös

Av Pa Modou Badjie

För att ge dig en bild av vem jag är ska jag inleda med att berätta att jag kommer från Gambia, ett litet land i Afrika. Jag kom till Sverige 1996 och har bott i en liten förort vid namn Jordbro sen dess med min familj, fyra systrar och en lillebror.

Februari 1996, då landade jag på Arlanda, Sverige. Jag visste inget om det nya landet jag hade kommit till. Kallt, ensamt och inga människor, tänkte jag. Jag kommer ihåg att jag kom hem till mina föräldrar, en styvmamma och min pappa som jag inte hade träffat på flera år.

Jag mötte en hård och bestämd man som hade idéer om hur jag skulle leva mitt liv i det nya landet. Redan första dagen hade vi "ett allvarligt snack" om hur han hade tagit hit mig för att jag skulle plugga med mera. Jag kommer ihåg att jag tänkte "är det allt jag ska göra och vad händer efter att jag har pluggat klart då?"

I alla fall, efter några månader började jag grundskolan, i årskurs 7 på Jordbromalmsskolan. För en nyanländ som försökte komma in var det inte lätt, men jag var tvungen att kämpa och jag lärde mig svenska på knappt ett år. Omedveten om vad det innebar att bo i det nya landet hade jag redan bestämt mig för att Jordbro var mitt nya hem.

Jordbro – förorten – var min nya identitet, stilen var hiphop och det var gatan som var läraren. Jag gick till skolan, men lärde mig svenska på gatan. Hade musiklektioner i skolan, men jag lärde mig skriva texter med grabbarna. Fotboll lärde jag mig spela på gårdarna med vänner. Bråkade, skrattade, hängde och lärde mig en massa saker på gatan.

Det var jävla svennar, slå rassar och backa upp grabbarna när det gällde, ända tills jag kom till gymnasiet. Med 190 poäng övertalades jag av min far att välja fordonsprogrammet. En linje jag inte var så sugen på, men jag gick dit för att slippa bråk. Det var under den här tiden som jag började bli mer medveten om min omgivning. Innan dess hände saker av sig själv, allt från skola till idrott, fritidsaktiviteter och jobb.

Jag hade ingen koll på varför jag betalade en avgift en gång per år för att få spela fotboll och varför jag skulle sälja bingoletter åt laget. Vem bestämde hur våra matchtröjor skulle se ut? Vem betalade min skolavgift? Eller vem skulle jag vända mig till om jag ville skapa en egen fritidsaktivitet som inte kostade något? Alla dessa frågor började klarna för mig under slutet av gymnasiet, när jag kom i kontakt med kommunen för att vi ville göra en hiphopskiva, Haninge mot rasismen, med en massa ungdomar från Haninge. Det var första gången jag träffade ett studieförbund.

De på Studieförbundet Vuxenskolan sa då, "att hjälpa en enskild person blir svårt men om ni startar en förening kan vi säkert hjälpa till". En förening? frågade jag mig själv. Vad är det? Hur ska jag ta hand om det? Det dök upp en massa frågor. Men jag och mina vänner bestämde oss för att lära oss om föreningar och med det startade vi en Vägen-ut-vi-unga-förening, en ungdomsförening för unga med musikintresse. Och ganska snart fattade jag. Tänkte för mig själv "vafan... mitt gamla fotbollslag hette Jordbro FF, det vill säga Jordbro fotbollsförening" och när jag tänkte efter kunde jag komma på flera föreningar eller organisationer som jag varit inblandad i, utan att jag hade fattat vad det inneburit.

Jag började bli medveten. Vi skapade en styrelse, jag fick ta ansvar som viceordförande och helt plötsligt kunde jag placera mig själv på viktiga möten där jag började lära mig samspelet mellan den lilla Modou från orten – och kommun, myndigheter och till och med politiker. Som att vilket partiblock som vinner valet avgör hur mina livsvillkor ser ut, från infrastruktur till levnadsstandard. För andra var allt det här självklart men för mig var det en helt ny värld. JAG SPELAR ROLL, OCH KAN PÅVERKA!!! Den känslan väckte något hos mig.

I dag är jag medveten och inte medvetlös. Som en artist sa; ”det är bara döda fiskar som följer strömmen”, och jag är långt ifrån död. Jag ville ha mer kunskap och på Studieförbundet Vuxenskolan fick jag lära mig att jag själv kunde skapa min egen framtid. Det var inte ett tydligt budskap från ”Sverige”, det vill säga skola och myndigheter med mera. Som ett invandrarbarn från ett socialt utsatt område kändes det nästan som att Sverige ville att jag skulle vara nöjd med lagerarbete och häng i centrum.

Jag hade viljan och turen att komma i kontakt med människor som kunde hjälpa mig att komma vidare i mitt liv. Men många andra har tyvärr inte det. Jag ser många av mina gamla vänner som fastnat, som blivit gamla och inte kommit vidare och det är en av orsakerna till att jag i mitt jobb brinner för att göra ungdomarna medvetna. Jag kräver att de drömmer stort och jag hjälper dem med verktyg för att kunna uppnå målen. Folkbildningssättet – att lära människor – har varit guld värt för mig, det har gett mig struktur och disciplin för att kunna klara av mina mål och hjälpt mig att komma i kontakt med nya människor.

För vissa är det självklart hur hela svenska samhällssystemet fungerar och för andra är det inte det. Jag anser att folkbildning är ett sätt att göra folk medvetna på en nivå där det blir på riktigt.



Foto: Rodrigo Emilio

Pa Modou Badjie arbetar som verksamhetsutvecklare hos Studieförbundet Vuxenskolan. Han är grundare av musikföreningen ”Vägen ut vi unga” i Jordbro. Han är också sångare i hiphopbandet PANET.OZ.